

Селидівський ліцей № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення педагогічної ради

від _____ протокол № _____

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

«Мистецтво. 7 КЛАС (інтегрований курс)»

Розроблено на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 7–9 класи (інтегрований курс)»

для закладів загальної середньої освіти

(автор: Масол Л.М.)

Зміст навчальної програми забезпечує підручник Л. Масол, О. Калініченко «Мистецтво. 7 клас», К.: «Освіта», 2024

2024 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Особливості опанування мистецтва пов'язані з його унікальною освітньою місією – формування ціннісних естетичних орієнтацій у процесі впливу на розум і почуття людини, виховання патріотичної свідомості, гуманістичних ідеалів. Художні твори здатні пробуджувати креативний потенціал учнів для самореалізації та участі в соціокультурній творчості. Сучасні електронні мережі, долаючи культурні кордони, надають можливість отримувати художню інформацію в найрізноманітніших обсягах і форматах; але вона потребує адекватної інтерпретації, критичного ставлення, естетичного оцінювання, тобто вміння вирізняти в інформаційних потоках справжні цінності й орієнтуватися на них. З огляду на швидку цифровізацію освітньо-комунікативного середовища зростає роль аудіо-візуальної інформації, якою пронизані тексти різної природи, зокрема глобальні масиви медіа, які можуть мати як естетичний, так і антиестетичний вплив на учнів. Тому вивчення мистецтва має спрямовуватися на розвиток не лише загальної і художньої культури особистості, а й на низку ключових і предметних компетентностей, зокрема у царині медіа, як чинника подолання загроз і викликів віртуальної реальності, формування естетичного імунітету.

Модельна навчальна програма «Мистецтво» для 7-9 класів забезпечує наступність між Модельною програмою для 5-6 класів, гнучкий перехід учнів від адаптаційного періоду навчання учнів. Вона розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти, яким визначено **мету** мистецької освітньої галузі – цілісний розвиток особистості учня у процесі опанування мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Програма реалізує визначені в Державному стандарті ціннісні орієнтири та **ключові компетентності**, а саме: вільне володіння державною мовою, здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математична компетентність; компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій; інноваційність; екологічна й інформаційно-комунікаційна компетентності; навчання впродовж життя; громадянські та соціальні компетентності; підприємливість і фінансова грамотність, а також пріоритетна для мистецької галузі культурна компетентність.

Мета інтегрованого навчання мистецтва досягається шляхом реалізації таких **завдань**:

- виховання в учнів емоційно-ціннісного ставлення до мистецтва та дійсності, розвиток художніх інтересів та естетичних потреб, емоційного інтелекту; формування системи художніх знань, яка відображає видову і жанрову специфіку та взаємодію мистецтв; опанування мистецької грамоти, насамперед музичної і візуальної;
- розвиток умінь сприймання, інтерпретації та оцінювання творів мистецтва й художніх явищ; здатності брати участь у дискусіях на теми мистецтва, висловлювати й аргументувати власні думки, судження, пріоритети;

- здобуття мистецького досвіду в різних видах практичної діяльності; в індивідуальних, групових і колективних мистецьких проєктах; стимулювання здатності учнів до художньо-творчого самовираження, до роботи в команді на засадах толерантності й партнерства;
- розвиток художніх здібностей, уяви та інтуїції, критичного і креативного мислення, інноваційності;
- формування потреби в естетизації середовища, готовності до участі в соціокультурному житті, до збереження і примноження культурно-мистецьких цінностей.

Принципи, на яких ґрунтується програма та визначаються її виховні та дидактичні пріоритети:

- дитиноцентризму та індивідуалізації, врахування вікових особливостей і природних здібностей учнів;
- глокальної освіти – поєднання глобального (загальнолюдського, європейського), національного (державного) та локального (етнокраєзнавчого) аспектів змісту освіти для формування толерантності, національної гордості, дієвого патріотизму;
- систематичності, неперервності, наступності між початковою і базовою освітою, адаптаційним і основним циклами навчання;
- дидактичної інтеграції на основі взаємодії мистецтв і методів компаративістики, спрямованих на поліхудожній розвиток учнів;
- континуальності – єдності навчання і виховання особистості, художнього і технічного, емоційного та раціонального, свідомого та інтуїтивного в процесі опанування мистецьких цінностей;
- варіативності змісту, засобів, методів і технологій навчання мистецтва;
- діалогічної суб'єкт-суб'єктної взаємодії, партнерства, емоційно-енергетичної насиченості навчання;
- пріоритету художньо-творчої самореалізації учнів, пошуку особистісних сенсів у навчанні мистецтва;
- стимулювання мистецької самоосвіти, єдність формальної, неформальної та інформальної освіти;
- профорієнтаційної спрямованості в царині мистецтва та креативних індустрій.

Програма побудована на підґрунті *компетентнісного, інтегративного, особистісно орієнтованого, діяльнісного та культурологічного підходів*, які зумовлюють дидактично доцільне визначення змісту навчання мистецтва і широку палітру методичного інструментарію вчителя.

Компетентнісний підхід розглядаємо як з позиції цілей і результатів загальної мистецької освіти, які вимірюються у відповідних формах контролю та оцінювання учнів, так і з позиції організації процесу навчання: добору доцільного змісту і відповідних художньо-педагогічних технологій.

Інтегративний підхід виражається в акцентуванні взаємодії різних видів мистецтва в рамках освітньої галузі та пошуку міжгалузевих зв'язків, інтеграції навчання мистецтв із соціокультурним середовищем.

Особистісно зорієнтований підхід сприяє підвищенню мотивації до навчання, забезпечує розкриття творчого потенціалу і розвиток індивідуальних художніх здібностей учнів відповідно до інтересів і потреб.

Діяльнісний підхід спрямований на розвиток практичних умінь учнів у різних видах мистецтва, дизайну, креативних індустрій, також наскрізних навичок (soft skills) і здатності застосовувати їх у власній життєдіяльності. Культурологічний підхід зумовлює розгляд мистецтва в широкому культурологічному контексті в єдності цінностей культури національної та зарубіжної, народної і

професійної, елітарної і популярної, традиційної та інноваційної; у результаті такого підходу в учнів має сформуватися цілісний художній образ світу, готовність до діалогу культур і бажання збагачувати особистісний культурний потенціал за допомогою ресурсів світового мистецтва (за формулою «людина в культурі – культура в людині»).

Структура програми та загальна характеристика її складників

Програма містить результативні, змістові та процесуальні складники, які структуровано за трьома відповідними рубриками «Очікувані результати навчання», «Пропонований зміст навчального предмета / інтегрованого курсу»

У рубриці **«Очікувані результати навчання»** конкретизовано вимоги до учнів окремо для 7-х класів відповідно до запропонованого змісту для кожного року навчання і з урахуванням груп результатів, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти. До результатів зараховуються не лише грамотність і досвід в окремих видах мистецтва, а й міжпредметна естетична компетентність, а також інтегративна медіа-компетентність у сфері мистецтва. Саме вони дають змогу учням вирішувати міждисциплінарні проблеми, наприклад, під час виконання інтегративних галузевих і міжгалузевих проєктів.

Рубрика **«Зміст навчального предмета / інтегрованого курсу»** побудована із застосуванням навчальних модулів, що оптимізує освітній процес, робить його систематизованим і водночас гнучким, варіативним.

В основу конструювання змісту програми інтегрованого курсу «Мистецтво» і визначення структури й тематики навчання обрано авторську **концепцію поліцентричної інтеграції** (Л. М. Масол), яка детермінує цілісну наскрізну побудову загальної мистецької освіти впродовж усієї вертикалі від початкової до старшої школи на засадах художньо-світоглядних орієнтацій і культурно-мистецьких універсалій. Поліцентрична інтеграція передбачає виокремлення *домінантних* компонентів змісту (музичного та образотворчого мистецтв як самостійних видів, так і компонентів синтетичних мистецтв і медіа), вони поєднуються в єдиний цикл на основі певної художньо-дидактичної суперпозиції, що здатна інтегрувати окремі одиниці змісту, не зважаючи на їхню художньо-мовну специфіку.

В основній школі домінантність музичного та образотворчого компонентів змісту зберігається, однак активніше репрезентовані поширені в культурі сучасності аудіовізуальні явища. Під час навчання у 7-9 класах універсальною суперпозицією інтеграції змісту обрано категорію **«стилі мистецтва»**, які історично склалися впродовж епох. У процесі їх опанування пріоритетними стають такі види діяльності, як інтерпретація художніх творів у культурологічному контексті, виконання індивідуальних і колективних проєктів, поглиблюються знання термінології (мистецтвознавча й культурологічна пропедевтика), здійснюються професійно-орієнтаційні випробування.

У рубриці **«Види навчальної діяльності»** подано перелік видів діяльності учнів, в якому переважають художньо-практичні й творчі.

Важливу роль у методичній реалізації авторських ідей концепції і програми мають відігравати **принципи: компаративістики, гейміфікації, інтеграції ключових компетентностей та наскрізних умінь, єдності мистецької освіти й самоосвіти, професійної орієнтації (впровадження випробовувань для самовизначення).**

Основна частина

7 клас. Мистецтво: діалог традицій і новаторства

54 годин на рік (1,5 година на тиждень)

Тематичне вивчення – 44 годин

Підсумкові уроки – 6 години

Резервний час – 4 години

Очікувані результати навчання	Зміст	Види навчальної діяльності
1. Пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, виявляє ціннісне емоційне ставлення до мистецтва. Пояснює художні особливості творів різних видів і жанрів мистецтва, аранжувань музичних творів. Встановлює зв'язки між народним і професійним мистецтвом, між традиціями і новаторством у художній творчості. Сприймає твори різних видів і жанрів мистецтва; аргументовано їх інтерпретує, формулює ціннісне естетичне ставлення до них. Досліджує зв'язки між видами мистецтва; між мистецтвом і життям, різними галузями знань. 2. Виявляє художньо-образне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва.	Модуль 1. Мистецтво в просторі культури (8 годин) Музичні та візуальні мистецькі символи України. Нове життя народних мелодій у класичному і сучасному мистецтві. Обробка і аранжування. Витвори народних майстрів Модуль 2. Мистецтво і медіа (8 годин) Динамічні й статичні медіа. Подкаст. Фотомистецтво. Екранні мистецтва: кінематограф, телебачення, відео. Відеокліп – засіб візуалізації музичного твору. Естетика реклами. Медіабезпека в інтернет-середовищі. Модуль 3. Дизайн і музика сьогодення (10 годин)	Спів народних і сучасних авторських пісень із пластичним інтонуванням, імпровізованими рухами. Інсценізації народних українських обрядів, насамперед поширених в етнокультурному середовищі рідного краю з усвідомленням національної ідентичності. Музично-дидактичні ігри (ребуси, кросворди, вікторини тощо). Створення графічних, живописних і об'ємних композицій. Сприймання, інтерпретація, аналіз, порівняння, оцінювання творів різних видів мистецтва з дотриманням відповідної термінології, норм українського мовлення Сприймання, інтерпретація, аналіз, порівняння, оцінювання творів різних

Реалізує художні ідеї / задуми в різних видах і жанрах мистецтва. Спостерігає, досліджує навколишнє середовище, стежить за мистецькими подіями, явищами. Естетично перетворює предметне середовище, виявляє громадянську позицію. 3.Пізнає себе через взаємодію з мистецтвом, регулює власний емоційний стан, розвиває емоційний інтелект. Критично оцінює власні досягнення за обраними критеріями, визначає способи вдосконалення умінь. Демонструє створене, реагує на інформацію та аналіз від інших осіб. Аргументує свою позицію під час обговорень творів мистецтва, виконує різноманітні ролі, співпрацюючи в групах над мистецькими проектами. Аналізує власні емоції від творів різних видів мистецтва. Уміє виразити різноманітні почуття у процесі художньої діяльності. Використовує інформаційне середовище у власній творчості та художній комунікації. Створює і обробляє мистецькі медіатексти; самостійно застосовує способи художньої комунікації. Розрізняє первинні і вторинні джерела інформації для художнього пізнання.	Джаз – мистецтво імпровізації. Рок музика. Поп музика. Сучасні танці. Новаторські пошуки в царині музичної мови, жанрів і форм. Дизайн і його види: промисловий, графічний, ландшафтний, комп'ютерний, артдизайн, біоніка тощо. Фірмовий стиль. Сучасні арт практики. Модуль 4. Мистецтво в міжгалузевих зв'язках (9 годин) Мистецтво і здоров'я. Мистецтво – супутник спорту і туризму. Зв'язок мистецтва з літературою, історією, географією, біологією, фізикою, математикою. Форми поширення мистецтва: музеї, галереї, виставки, фестивалі, шоу. Віртуальна і доповнена реальність у художній творчості..	видів мистецтва, медіа (фільмів, радіо- і телепередач, реклами) з дотриманням відповідної термінології, норм українського мовлення. Участь у дискусіях з тем мистецтва, висловлювання власних емоційних вражень, ціннісних ставлень, критичних суджень, оцінок. Створення медіаповідомлень у різних форматах (подкаст, фото, кліп), простих мультимедійних продуктів (реklamних постерів, відеороликів відеоігор), складання орієнтовних радіо- і телепрограм з урахуванням запитів певної аудиторії. Участь у колективних, групових та індивідуальних мистецьких проєктах (зокрема екологічних) з виявом ініціативності, умінь працювати в команді. Застосовування цифрових технологій у презентаціях. Пошук і використання художніх матеріалів різної природи (тексти, ілюстрації, фото-, аудіо-, відео- тощо) з усвідомленням норм авторського права. Обговорення правил етичної поведінки в соціальних мережах. Добір творів мистецтва і видів художньої діяльності для релаксації, емоційного задоволення. Використання медіа для художньотворчого самовираження, здійснення віртуальних екскурсій, поширення інформації про українське мистецтво.
---	---	--

Дотримується авторського права, усвідомлено використовує цитати із посиланням на автора. Виявляє і відповідально використовує ліцензований / авторський продукт.		Гра на музичних інструментах, зокрема на вироблених власноруч та електронних. Виконання ритмічних партитур. Імпровізація супроводу до пісні. Експериментування зі звуками, зокрема в стилі джазу, рокмузики, популярної музики. Виконання художньо-творчих робіт із різних видів дизайну. Добір творів мистецтва і видів художньої діяльності для релаксації, емоційного задоволення. Використання медіа для художньотворчого самовираження, здійснення віртуальних екскурсій, поширення інформації про українське мистецтво, зокрема власного етноregionу.
--	--	--